

10.

mladje

julij 2005

Španka v Sežani (8) Prijazna ulica vabi (9) Poletna šola medkulturnega učenja (10) "A je to..." projekt mladinskih pobud (11) Mnenje lokalne skupnosti (12) Evropa v Krškem (13)

nacionalna agencija
programa MLADINA

Program MLADINA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
URAD RS ZA MLADINO

Pozdravljeni,

pred vami je 10. številka revija MLADJE, v novi, sveži podobi, ki pa kljub oblikovnim spremembam ostaja v enaki vsebinski usmeritvi. MLADJE želi ostati revija, ki spodbuja k razmišljanju o določenih tematikah, vam predstavlja primere nekaterih uspešno izvedenih projektov in vas obvešča o novostih programa MLADINA.

Tokratna številka MLADJA obravnava vpliv projektov na lokalnih ravneh. Vemo, da so rezultatov izvedenih projektov v prvi vrsti deležni njihovi izvajalci in neposredni udeleženci, pri tem pa večkrat pozabimo na lokalno okolje, kjer se projekt izvaja. S to temo vas želimo spomniti, da imajo izvedeni projekti tudi širši pomen, da je vsak projekt, vsako iniciativo, ki jo izvajamo v nekem okolju, potrebno v tem okolju tudi ustrezno promovirati. Zase in za ostale. Zakaj ne bi rezultatov projekta predstavili lokalni skupnosti?! Ravno na ta segment se pri izpeljavi projektov velikokrat pozabi in rezultati ostajajo neprepoznalni. V naši reviji želimo predstaviti in promovirati projekte, ki so dobili podporo programa MLADINA. Pri teh projektih je namreč pomembna evropska dimenzija: sodelovanje in spoznavanje s posamezniki in organizacijami, ki izhajajo iz drugačnih kulturnih realnosti, iz različnih kultur in navad. Spoznavanje in razumevanje tega pa so stvari, ki so v Evropi čedalje bolj pomembne in bodo pomembne tudi v prihodnosti.

V tej številki boste našli veliko informacij, za katere upamo, da vam bodo v korist in jih bo mogoče uporabiti. K sodelovanju pri nastajanju revije smo povabili tudi mlade, ki projekte izvajajo, saj želimo, da je to naša skupna revija, revija, ki jo soustvarjate tudi tisti, ki vam je program MLADINA namenjen. Želimo, da bi bil program MLADINA priložnost za uresničitev vaših idej ter izpeljavo vaših projektov.

Uživajte v branju, do naslednjega snidenja pa vam želimo sončno poletje!

Uredniški odbor

Založnik:
Nacionalna agencija programa MLADINA, MOVIT
Odgovorni urednik: Janez Škulj
Uredniški odbor: Polona Pečjak, Mateja Demšar, Matjaž Dragar
Oblikovanje in prelom: Andreja Martinc
Tisk: Tiskarna Bizjak

Naslov uredništva:
MOVIT NA MLADINA,
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
E-pošta: mladje@mladina.movit.si
Spletna stran: <http://mladina.movit.si/>
Telefon: h.c. + 386 1 430 47 47
Faks: + 386 1 430 47 49

ISSN: 1580-805X

Publikacija ni namenjena prodaji!

Mnenja in stališča izražena v tej publikaciji ne izražajo nujno tudi mnenja in stališča Evropske komisije oziroma Nacionalne agencije programa MLADINA.

Narejeno s podporo Evropske komisije in Urada RS za mladino pri Ministrstvu RS za šolstvo in šport.

Naslovnica: Izmenjava Društva študentov invalidov Slovenije na Švedskem

Program MLADINA na lokalnih ravneh

Janez Škulj
Direktor NA MLADINA

Nujnost razvoja mladinskega dela na lokalnih, torej občinskih ravneh, je bila v reviji MLADJE že velikokrat izpostavljena. Nedvomno je mogoče reči, da je opaziti drobne korake razvoja, vendar pa ni mogoče reči, da je prišlo do večjega kvalitativnega razvoja mladinskega dela. Predvsem pa lahko ugotovimo, da področje mladinskega dela, včasih celo področje mladine, še vedno ni našlo domovinske pravice v delokrogu občinskih uprav in obsegu politik, ki jih izvaja posamezna občina.

Nacionalna agencija programa MLADINA je v začetku leta 2005 izvedla akcijo neposrednega informiranja vseh slovenskih občin o možnostih sodelovanja v programu MLADINA. V pismu, naslovljenim na vse župane in županje slovenskih občin, smo predstavili možnosti programa, vključno z možnostmi neposrednega sodelovanja samih občin, ki jih ponuja program MLADINA. Povabili smo župane ali njihove sodelavce in sodelavke k podrobnejši predstavitvi teh možnosti ter jim predlagali, da se predstavitve udeležijo skupaj s predstavniki pomembnejših akterjev na področju mladine iz njihovih občin. Rezultat? Predstavitve so se udeležili ljudje iz 6 izmed 196 povabljenih občin. Vendar nihče izmed prisotnih ni bil iz občinske uprave. V nekaterih občinah pač imajo mladinski center, v drugih kakšen drug javni zavod, ki ima poleg športa, kulture tudi mladino v delokrogu, prišli pa so predstavniki društev, ki jim je župan ali županja posredoval naše pismo in gradiva.

Program MLADINA je uvrščen med ene izmed evropskih instrumentov za doseg ciljev Lisbonske strategije zaradi svojih pričakovanih izobraževalnih učinkov.

Zakaj se nam je zdelo pomembno, da ponovno poskušamo spodbuditi občine k večjemu posluhu za mednarodne aktivnosti na področju mladine? Zato, ker program MLADINA v celotni Evropi gradi predvsem na spodbujanju lokalnih akterjev, da oblikujejo ali okrepijo svoja evropska partnerstva ter mlade spodbujajo k aktivni participaciji v svoji lokalni skupnosti, istočasno pa del svojih življenjskih izkušenj in del osebnih sposobnosti pridobijo in razvijejo tudi v mednarodnih projektih. Program MLADINA je uvrščen med ene izmed evropskih instrumentov za doseg ciljev Lisbonske strategije ravno zaradi svojih pričakovanih izobraževalnih učinkov. In sicer tistih izobraževalnih učinkov, ki jih je mogoče doseči ob uporabi izkustvenih metod učenja ("learning by doing"). Tudi o tem je bilo – vsaj v tej publikaciji – veliko povedanega. Manj pa je bilo izrečenega o pričakovanjih do spodbujanja družbene kohezije, ki je – potem ko natančno preberemo cilje programa MLADINA – tudi zelo prisotna. Družbena kohezija ne obsega samo razmerja med zlato sredino in robnimi skupinami, ampak zahteva povezovanje in sodelovanje vseh skupin v posamezni skupnosti. Povezovanje posameznikov, ki bodo prepoznali v takšnem pristopu več možnosti za lasten in skupen razvoj, in ki so pripravljeni za pričakovani razvoj prevzeti tudi odgovornost ter ravno zato tudi ukrepati. Ne samo z besedami, tudi s konkretnimi akcijami.

Toda razvoj gre svojo pot. Zanimivo je, da se vse pogostejše med lokalnimi akterji na področju mladine pojavljajo – ali pa so le bolj vidni – zavodi. Kar ni slabo samo po sebi. Slabo je, ker ni enako vidnega napredka na področju članskih organizacij mladih, torej društev, ki bi v celoti ali pa vsaj v večinskem delu pripadali izključno mladim. Zavod je – s svojo strukturo in načinom upravljanja – predvsem oblika izvajanja posameznih storitev in

že kratek pregled ponudbe različnih zavodov z mladino kot svojo osrednjo ciljno skupino pove, da mladi v takšnih ponudbi – ne sicer vedno – nastopajo kot potrošniki oziroma uporabniki. Ja, seveda je res, da tudi potrošniki vplivajo na vsebino ponudbe ter način njenega podajanja, vendar to velja tudi za kupce pri 'najboljšem sosedu'.

Zato je potrebno še enkrat jasno in glasno povedati, da podpora, tako vsebinska kot finančna s strani občine, ne more in ne sme biti dana le zavodom. Razlog, da je tako doseženo največ in najbolj učinkovito za omejena sredstva, ni sprejemljiv. Če kje, potem ravno na področju mladinskega dela velja, da sta enake pozornosti deležna tako pot k rezultatu kot rezultat sam. In še več, glede na izobraževalna pričakovanja je pot velikokrat pomembnejša od samega rezultata. Kajti pot, za katero so se udeleženci sami odločili, jo sami določili, je tista osnova, ki vsaj daje možnost za čimvečje izobraževalne učinke. In izobraževalni učinki so lahko tako v primeru uspešnega kot tudi neuspešnega rezultata. Da bo zelo razumljivo. Zato je potrebno podporo vsaj v enaki meri, če ne še obsežnejšo zaradi zahteve po spodbujanju pluralnosti, nameniti tudi članskim organizacijam. Prepričani smo, da so članske organizacije s svojim načinom in vsebino delovanja, najboljši prostor za izkustveno učenje, ki nudijo tudi prve korake pri prevzemanju odgovornosti za uresničitev lastnih in skupnih interesov.

Nacionalni odbor programa MLADINA je to potrebo prepoznal in v ta namen odločil, da imajo v letu 2005 prednost pri sprejemu v program predlagatelji, ki so društva. Kajti program MLADINA predstavlja prispevek k projektom, ki zahtevajo sodelovanje s partnerji, zahtevajo aktivno sodelovanje konkretne skupine mladih, zahteva umeščenost

projekta in njegove vsebine v celokupno delovanje organizacije in pričakuje odmev izvedbe projekta v sredinah, kjer živijo te konkretne skupine mladih.

Jasno pa je tudi, da je večina mednarodnega sodelovanja na dolgi rok vpeta v številne politične, ekonomske in kulturne okvire. Na ravni lokalnih skupnosti je eden izmed močnih okvirov zagotovo partnersko sodelovanje med slovenskimi občinami in lokalnimi skupnostmi v tujini. Tu je bila srž naše "promocije" programa in njegove uporabe, še posebno t.i. podpornih aktivnosti, med slovenskimi občinami. Tako za tiste, ki bi si želele okrepiti sodelovanje na področju mladine s svojimi partnerskimi občinami, kot za tiste, ki sicer tega dela njihovega možnega delovanja še nimajo razvitega, pa bi ga želele začeti – ob podpori programa MLADINA – na področju mladine.

In zato je rezultat odziva slovenskih občin na našo informacijsko akcijo zaskrbljujoč. Po podatkih Skupnosti občin Slovenije, ene izmed dveh združenj slovenskih občin, njihovo združenje šteje 131 občin, med katerimi ima 57 občin partnerske ali prijateljske vezi s 187 lokalnimi skupnostmi v drugih državah. Torej veliko prostora, da tudi druge občine razvijejo partnerske povezave ali pa, da v okviru partnerskih povezav okrepijo sodelovanje ravno na področju mladine. Resnici na ljubo je potrebno dodati, da je marsikatera izmed teh povezav le na zaprašenem papirju, bolj relikti neke preteklosti kot pa živa vez med prebivalstvom dveh lokalnih skupnosti. Bilo bi pa zanimivo vedeti, kaj bi se zgodilo, če bi država za prilive občinam iz državnega proračuna uvedla nov dodaten ključ. Recimo število partnerskih povezav občine s tujino.

O prepoznavnosti takšnih partnerstev med prebivalci občine pa govori nek drug podatek iz lanskega leta, ko je Nacionalna agencija pripravila seminar za predstavnike lokalnih mladinskih svetov. Polovica udeležencev ni vedela, ali je njihova občina "pobratena" in če je, s kom. Nadaljnja tretjina pa je vedela le za nekatere partnerske povezave. Na seminarju so bili prisotni udeleženci iz 14 slovenskih občin.

Vendar ni mogoče trditi, da je umeščanje mladinskih mednarodnih projektov v

konkretne širše okvire delovanja lokalnih oblasti le odgovornost občin oziroma njihovih političnih in upravnih teles. Pobuda bi lahko prišla tudi s strani akterjev na področju mladine v sami občini. Ob takšni pobudi, predvsem pa na poti za njeno uresničitev, bi bilo mogoče vzpostaviti vrsto mehanizmov, ki bi mnenjem in predlogom mladih – izven strankarskih okvirov – dajale možnost njihovega polaganja na mizo. In s tem priložnost, da bo jutrišnja skupnost odgovor na večinska pričakovanja njenih prebivalcev.

Program MLADINA govori tudi o tem, da je instrument za razprave med mladimi in za njihova pričakovanja do Evrope kot svojega življenjskega okolja. Morda si je vredno zastaviti naivno vprašanje, in sicer zakaj se je oddaljenim evropskim institucijam in politikom zdelo vredno, da vsaj poskušajo vključiti mlade ter pričakovati njihova pričakovanja do razvoja? Samo zato, ker se zavedajo preprostega dejstva. Evropska unija – ali če hočete Evropa – bo na dolgi rok samo to, kar bo v skladu s pričakovanji njenih državljanov. Razvoj v smeri, ki na dolgi rok ne bo umeščen v pričakovanja – kljub temu da je mogoče pričakovanja državljanov tudi spodbuditi – je mogoč, vendar – tega se današnji politiki v demokratični družbi zavedajo – ne bo dolgega veka. Zato je tu napor, da se vsaj omogoči delu populacije – v tem primeru mladim – da s sistemom predstavniške demokracije vzpostavljajo točke sodelovanja in dialog. Dialog, ki je zelo malokokrat deležen soja televizijskih kamer ali velikih naslovov v časopisih. In vse to na evropski ravni, ki je – vsaj po nekaterih mnenjih – tako daleč od vsakodnevnih življenj velike večine mladih. Mar ne bi bilo zato smiselno, da se napori za participacijo mladih v družbi še bolj okrepijo v tistih skupnostih, ki so najbližje vsakodnevnomu življenju? Ali pa je dejstvo obstoja takšnih skupnosti, predvsem pa njihove učinkovitosti razumljeno kot dejstvo za vse čase?

Občine na eni strani in akterji na področju mladine v občini bi z medsebojnim sodelovanjem lahko s pridom izkoristili podporo iz programa MLADINA. In s tem ustvarili možnosti, da tudi s pričakovanimi učinki sodelovanja v projektih, kot jih podpira program MLADINA, spodbudijo svoj lasten razvoj v korist prebivalstva

občine ter siceršnji odgovornosti za predšolsko vzgojo ter osnovno šolstvo dodajo tudi odgovornost za razvoj mladinskega dela. In to ne zato, ker bi jo kdo naložil. Zato, ker bo lastna izkušnja pokazala, da je večja možnost jutrišnje stagnacije brez delčka današnje pozornosti do mladih, do razvijanja njihovih sposobnosti tudi izven siceršnjih šolskih okvirov v okviru mladinskega dela, do njihovega informiranja o načrtih za razvoj občine in nenazadnje iskanju vsake možnosti, da bi vsako novo generacijo mladih povezali v skupnost. Ukrepe v tej smeri je težko zagovarjati v proračunskih debatah, vsekakor pa je njihov rezultat mnogo težje merljiv kot število na novo asfaltiranih kilometrov v občini.

Program MLADINA ponuja prav to. Možnost, da mladi razvijejo svoje lastne projekte, ki bodo omogočali priložnosti za dosego izobraževalnih učinkov predvsem za njih same na eni strani, na drugi strani pa s svojim učinkom v lokalni skupnosti prispevali h krepitvi kohezije skupnosti, v kateri bodo – kot eden izmed akterjev – svojo priložnost – in s tem odgovornost – imeli tudi mladi. Preprosto kot mladi, ne kot študentje, zaposleni, brezposelni, ampak kot generacija, ki bo morala živeti najdlje s posledicami današnjih odločitev.

Projekti so velikokrat sad volje in prizadevanj posameznika ali manjše skupine posameznikov, ki – le zakaj – verjamejo, da je kakršen koli korak boljši kot čakanje na dolgoročne sistemske rešitve na področju mladine.

Kar pa se tiče razvoja mladinskega dela na lokalnih ravneh v Sloveniji, je potrebno reči, da je vsakemu koraku čestitati. In se zavedati, da so velikokrat sad volje in prizadevanj posameznika ali manjše skupine posameznikov, ki – le zakaj – verjamejo, da je kakršen koli korak boljši kot čakanje na dolgoročne sistemske rešitve na področju mladine. In vsaj, kar se tiče programa MLADINA, je za nas eden izmed teh korakov tudi vsak projekt mladinske izmenjave, Evropske prostovoljne službe ali mladinske pobude, ki je s svojim življenjem povezan z lokalno skupnostjo.]

Regijski posvet o razvoju mladinskih struktur in mladinske politike na lokalni ravni

Barbara Zupan
Urad RS za mladino

Urad RS za mladino je v sodelovanju z Mladinskim svetom Slovenije ter obema združenjema slovenskih občin (Skupnost občin Slovenije in Združenje občin Slovenije) konec junija izvedel prvi regijski posvet, na katerega so bili vabljeni župani in predstojniki oddelkov za družbene dejavnosti iz lokalnih skupnosti iz širšega mariborskega okrožja. Posveta so se udeležili predstavniki občin: Maribor, Ptuj, Ruše, Slovenska Bistrica in Cerkljenjak. Namen posveta je bil predstaviti možnosti za izboljšanje pogojev za razvoj mladinskega dela na lokalnem nivoju in predvsem pridobiti mnenja lokalnih skupnosti o pripravi strategije razvoja mladinskega področja, vključno z zakonom, ki bo uredil področje mladinskega dela in mladinske politike v Sloveniji.

Program je bil sestavljen iz uvodnega predavanja, predstavitev mladinskih struktur in temeljnih vsebin, ki sestavljajo pojem mladinske politike in mladinskega dela.

V uvodnem predavanju je dr. Alber Mrgole prikazal shemo oblik in pristopov mladinskega dela v Sloveniji in zastavil nekaj vprašanj za diskusijo: Kje in kako naj dobimo prostor? Koliko nas bo to stalo? Kako naj vemo, da bo denar smotno naložen? Vsaka lokalna skupnost ima svojo zgodbo o propadlih mladinskih projektih in scenah iz preteklosti. Vsakdo ima tudi lastne izkušnje in prepričanja. Kako vse to uskladiti z optimističnim zanosom in visokimi pričakovanji sedanjega časa? Ob razmišljanju o nekem prostoru v lokalni skupnosti, kjer bi se naj zbirala mladina, se pojavi še kup novih vprašanj. Kako naj sploh začnemo? Kako naj zagotovimo kakovosten program? Kako z mladimi delajo v drugih okoljih? Kakšne oblike dela z mladimi in kakšni programi z mladimi se najbolj "obnesejo"? Kako naj pripravimo mlade, da se bodo udeležili ponudbe?

Razmišljanje o mladih, mladinskem delu ali mladinski politiki torej ni več zadeva prestiža in rezultatov lobiranja trenutnih moči na oblasti, temveč zadeva trajne odgovornosti in modrosti države in vsakega lokalnega okolja. Zato mladinska politika ni zadeva kratkotrajnih akcij s prepoznavnimi rezultati na kratek rok, temveč vlaganje v razvoj in naložba za prihodnost.

Tudi v Sloveniji smo na področju mladinskih struktur, mladinskega dela ali/in mladinske politike na točki, ko težko rečemo, da ni prišlo do velikih premikov v zadnjem desetletju, kljub temu pa je pred nami še veliko izzivov, ki bodo mladim ponudili pogoje za aktivno vključevanje v družbene procese in razvoj.

Velik porast zaznamo pri **mladinskih centrih**. Število mladinskih centrov je preseglo pričakovano in načrtovano, kar kaže tudi na izreden interes za tovrsten način organiziranega delovanja. Zadovoljiva je tudi prostorska pokritost z nekaj izjemami. V zadnjem obdobju nekateri centri širijo svojo dejavnost preko občinskih meja in se povezujejo s širšim okoljem ali celo vzpostavljajo "satelitske" enote. Doslej se je mladinski center pojmoval in konkretnije definiral v okviru Javnih razpisov Urada RS za mladino. Med osnovnimi pogoji, ki so opredeljevali, kaj je in kaj ni mladinski center, so rednost delovanja, pluralnost programa z več različnimi dejavnostmi, ustreznost infrastruktura in lokacija, kompetentnost in strokovnost vodstva in zunanjih sodelavcev, demokratični organizacijski princip vodenja in podpora sorodnim mladinskim organizacijam.

44 mladinskih centrov, ki izpolnjujejo te pogoje, je v letu 2005 z Uradom sklenilo pogodbe o sofinanciranju osnovne dejavnosti mladinskih centrov.

Višina sredstev za delovanje mladinskih centrov se je v letu 2005 povečala za 42 % in sicer je bilo centrom dodeljeno 104.960.000,00 SIT.

Dodatnih 25.040.000,00 SIT je bilo dodeljenih mladinskim centrom za opravljanje dejavnosti informiranja in svetovanja za mlade. Še vedno pa je odstotek finančnih sredstev, ki jih zagotavlja Urad, zelo nizek v primerjavi s celotnim proračunom mladinskega centra. Ti se v največji meri še vedno sofinancirajo iz lokalnih virov in deloma z lastnimi sredstvi. Različen način in odzivnost posameznega okolja ima za posledico kvalitativno razliko med mladinskimi centri. Tisti, ki jih je ustanovila lokalna skupnost, imajo boljše izhodiščne možnosti za dolgoročen razvoj, medtem, ko so druge oblike, v katerih se izvaja dejavnost mladinskega centra, manj zanesljive in tudi odvisne od trenutne politične volje.

V letu 2005 se dejavnost informiranja in svetovanja za mlade izvaja v 31-ih mladinskih centrih, kar predstavlja velik porast v primerjavi z letom 2004, ko je delovalo 16 informativno svetovalnih centrov.

Centre povezuje Zavod MISSS, koordinator informiranja in svetovanja za mlade na nacionalnem nivoju, ki predvsem skrbi za večjo kvaliteto dela pri izvajanju dejavnosti, razvija osnovne standarde, evalvira programe informiranja in svetovanja na ravni informativne mreže, spremlja razvoj vseh dejavnikov informiranja, izobražuje in usposablja strokovne kadre ter izvaja promocijske aktivnosti. Poleg izvajanja dejavnosti informiranja in svetovanja v posameznem mladinskem centru in koordinacije dejavnosti na nacionalni ravni, je Urad v letu 2005 sofinanciral tudi delovanje štirih mrež, ki povezujejo info centre in info točke na lokalni ali regionalni ravni. Osnovni namen sofinanciranja programa mrež je predvsem večja prepoznavnosti dejavnosti informiranja in svetovanja, tako z vidika mladih kot z vidika družbe kot celote.

Mladinski centri se še vedno soočajo z nezadovoljivim pravno-formalnim statusom v okviru obstoječe zakonodaje, ki ne določa razmerja obveznosti med državo in lokalno skupnostjo, in ne obvezuje lokalne skupnosti za spodbujanje mladinskega dela. Podobno ni ustrezno rešen problem priznavanja mladinskega dela, med katerim najbolj izstopa participacija na področju prostovoljstva (prostovoljne službe). Pomanjkljiva zakonodaja vpliva tudi na razvoj dejavnosti informiranja in svetovanja za mlade, tako

z vidika standardizacije dejavnosti kot tudi z vidika rednega financiranja dejavnosti. Največkrat omenjeni problem je nizek delež redno zaposlenih informatorjev (le 16%).

Urad RS za mladino skozi svoje delovne obveznosti pokriva tudi področje **mobilitnosti mladih in mladinski turizem**. Leta 1994 je iz proračunske postavke na podlagi pogodbenega razmerja namenjal finančna sredstva za objekte, ki so namenjeni prenočevanju mladih ter za izvajanje dejavnosti mladinskega turizma in za upravljanje z objekti v Republiki Sloveniji.

Pri izgradnji mladinskih prenočiščih so v sodelovanju z Republiko Slovenijo prisotne tudi občine, ki skozi lokalni in regionalni razvoj prispevajo k izgradnji objektov na lokalni ravni posameznim zainteresiranim fizičnim in pravnim osebam, da se mladinska prenočišča gradijo in s tem prispevajo k razvoju kraja in večji vlogi mladinskega turizma in turizma nasploh. Urad RS za mladino se je lotil posodobitve podatkov in skozi raziskavo na področju razvoja mladinskega turizma se pripravlja nova dopolnjena in revidirana Strategija razvoja mladinskega turizma 2005-2006, ki je decembra 2004 bila predstavljena širši javnosti s področja mladinskega turizma. Strategija bo dala nove usmeritve za delo in uresničevanje aktivnosti

organizacijam, ki so že vzpostavljene v Sloveniji. Ker je mladinski turizem zelo povezan in prepleten, je sodelovanje vseh subjektov javnega, zasebnega in civilnega sektorja ključnega pomena za kakovostnejši razvoj. To pomeni, da gre za partnerski model razvoja, kjer imajo posamezni subjekti svoje dolžnosti, pristojnosti in odgovornosti z vidika razvoja mladinskega turizma.

Mladinski svet lokalne skupnosti je mladinski politični organ, ki združuje društva, zveze društev, podmladke političnih strank in druge organizacije, ki opravljajo javno koristne dejavnosti za mlade in imajo najmanj 70 % članstva in vodstva v starosti 15 do 29 let. Je reprezentativni organ mladih v določenem okolju, ki zastopa njihove interese nasproti vladnim strukturam in omogoča vključevanje mladih v odločanje o javnih zadevah. Zakon o mladinskih svetih omogoča registracijo mladinskih svetov na nacionalnem in lokalnem nivoju, vanje pa se glede na to vključujejo organizacije nacionalnega oz. lokalnega značaja.

Tri leta po uveljavitvi Zakona o mladinskih svetih in Pravilnika o registraciji in vodenju registra mladinskih svetov je v Sloveniji registriranih 36 mladinskih svetov lokalnih skupnosti ter Mladinski svet Slovenije.

Ob upoštevanju, da sta v nekaterih lokalnih skupnosti ustanovljena dva ali celo trije mladinski sveti, pomeni število registriranih MSLS v tem trenutku le okrog 20 % pokritost lokalnih skupnosti s temi mladinskimi strukturami. Mladinski sveti zaenkrat delujejo precej izolirano eden od drugega. Kljub nekaterim poskusom njihovega povezovanja do sedaj še niso iznašli formule za rešitev tega problema, prav tako zaenkrat ni enotne definicije o razmerju MSLS do Mladinskega sveta Slovenije.

Pomembno vlogo, ko govorimo o mladinskih strukturah, pa je treba pripisati tudi **mladinskim organizacijam**, prostorih, kjer se vrši konkretno dogajanje za mlade. Mladinske organizacije so tiste organizacije, ki jih vodijo mladi sami in delujejo po načelu "mladi za mlade",

kar pomeni, da so mladi tako izvajalci kot uporabniki programa. Mladinske organizacije so povečini nevladne, neprofitne in prostovoljne. Na mladinske organizacije lahko gledamo z vidika družbe in z vidika mlade osebe kot posameznika. Z vidika družbe je vsaka mladinska organizacija prepoznavna po svojem poslanstvu in značilnih metodah dela. Mlada oseba se glede na svoje interese vključuje v tiste organizacije, ki so ji blizu. Z vidika posameznika pa je mladinska organizacija okolje, v katerem lahko razvija svoje potenciale ter tako pridobiva znanja, veščine in vrednote, preko katerih se razvija v aktivnega in odgovornega državljana. V Sloveniji na lokalnem nivoju poznamo različno organiziranost mladinskih organizacij, od društev, mladinskih organizacij političnih strank, mladinskih sekcij znotraj večjih društev in zvez, javnih in zasebnih zavodov do iniciativnih skupin. Največkrat izpostavljen problem pa je sofinanciranje osnovnega delovanja in programov, ki jih izvajajo mladi v okviru različnih organizacij.

Kaj je participacija mladih ali aktivno sodelovanje mladih ali vključevanje ali soudeležba mladih, zakaj neformalno izobraževanje, kje so tiste ovire, ki ne dajo prostovoljnemu delu mladih popolnega razmaha, zakaj informiranje in svetovanje za mlade in druga vsebinska vprašanja so iskala odgovore v drugem delu posveta.

Aktivna participacija mladih v družbi je predpogoj za učenje demokratičnih procesov. Participacija pa je tudi več kot samo učenje procesov ali pridobivanje novih spretnosti. Prava participacija mora vključevati poglede mladih in jih upoštevati pri odločitvah in aktivnostih, ki se tičejo mladih.

Spodbujanje mladih in omogočanje ter motiviranje njihove aktivne participacije v družbi bo omogočalo mladim, da se bodo vključevali v te procese skozi njihovo celo življenje in bo seveda preprečilo njihovo odtujenost že na zgodnji fazi. Visoka stopnja participacije mladih v družbi mora biti zagotovljena z možnostjo vplivanja na procese odločanja na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni,

kakor tudi na globalnem nivoju. Politike ki podpirajo participacijo potrebujejo podporo na vseh ravneh družbenega življenja.

Na področju **prostovoljnega dela**, so bile izpostavljene predvsem temeljne dileme in postulat, na katerih naj bi gradili prostovoljstvo. Diskusija o tem je bila še toliko bolj zaželen, če vemo, da se prostovoljstvo največkrat lahko začne na lokalni ravni, torej tam, kjer prostovoljci dejansko živijo in izvajajo prostovoljno delo. Prostovoljno delo je ena temeljnih oblik neformalnega učenja in dopolnilo formalnemu (šolskemu) učenju, s čimer se lahko uresničuje cilj dejavnega državljanstva in tudi cilj osebnostnega razvoja ter socialne vključenosti. Uresničevanje ciljev, ki so naravnani proti pasivizaciji in atomizaciji mladih, je mogoče uresničevati tako na sistemski ravni, kot tudi in predvsem, v dejanjih na lokalni in državni ravni, pa tudi na ravni Evropske unije.

Pri neformalnem izobraževanju smo se ustavljali predvsem pri različnih definicijah, ki so se oblikovale v drugi polovici prejšnjega stoletja. Pet največjih mednarodnih mladinskih organizacij, je podprlo definicijo neformalnega izobraževanja, v kateri izpostavijo centralno vlogo učenja. Neformalno izobraževanje je "organizirana izobraževalna aktivnost izven ustaljenega formalnega sistema, katere cilj je služiti določenemu učečemu se klientu z določenimi cilji učenja". Svet Evrope pa predstavlja koncept neformalnega učenja predvsem v luči nedavno sprejetega Memoranduma o vseživljenjskem izobraževanju. Neformalno izobraževanje so prepoznali kot integralni del koncepta vseživljenjskega učenja, ki mladim in odraslim pomaga, da pridobijo in obdržijo spretnosti, zmožnosti in pregled nad življenjem, ki so potrebni, da se lahko posameznik prilagodi kontinuirano spreminjajoči se družbi. V Sloveniji smo izdelali projekt Nefiks, ki temelji na ideji, da je neformalnemu izobraževanju mladih, ki poteka na različnih nivojih in v organizaciji različnih institucij, potrebno dati večjo veljavo. Kot glavni namen projekta je bila prepoznana potreba po enotnem sistemu zapisovanja neformalno pridobljenega znanja in evidentiranju udeležbe mladih na

aktivnostih v Sloveniji in po svetu. Zato se je na začetku razvil indeks neformalnega izobraževanja, v katerega se vpisujejo znanja in dosežki.

Nefiks, vse bolj prepoznaven v Sloveniji, je bil kot primer dobre prakse predstavljen tudi na številnih pomembnejših mednarodnih mladinskih aktivnostih ali aktivnostih povezanih z neformalnim izobraževanjem.

Lokalne mladinske organizacije se vse bolj vključujejo tudi v mednarodne projekte; pri tem osrednjo vlogo nosi program MLADINA, program Evropskih skupnosti, ki v okviru svojih akcij nudi najrazličnejše oblike mladinskih aktivnosti.

Zakonska ureditev področja mladinskega dela in mladinske politike je ostala za konec, težko reči kot poslastica, prav gotovo pa velik izziv in nujnost. Urad je pripravil tudi pregled zakonske ureditve v nekaterih evropskih državah, seznanil udeležence z gradivom ter jih informiral o delovni skupini za pripravo zakonodaje, v kateri sodelujejo predstavniki obeh združenj, predstavniki urada in zunanji strokovnjaki. Krovni zakon o mladinskem delu in mladinski politiki bo definiral področje mladinskega dela in mladinske politike v Sloveniji, predvsem pa razmejil pristojnosti med državo in lokalno skupnostjo glede sofinanciranja delovanja mladinskih centrov, mladinskih svetov lokalnih skupnosti, mladinskega turizma, mladinskih organizacij in mladinskih pobud.]

Fotografije v tem članku so posnete na drugih projektih.

Španka v Sežani? ... tako se je glasil naslov članka oziroma intervjuja s prostovoljko, ki smo ga objavili v Kraškem obzorniku - glasilo Občine Sežana, ki izide nekajkrat letno.

Mladinski center Podlaga Sežana

Kako da si se odločila za EVS in zakaj ravno Slovenija (Sežana)?

Hotela sem doživeti izkušnjo tujca in preživeti šest mesecev v drugi državi ter spoznati drug način življenja in navade. Poleg tega sem že prej veliko delala kot prostovoljka in mi je v zadovoljstvo, da lahko pomagam ljudem.

In zakaj Slovenija? Ko sem prebrala projekt Mladinskega centra Podlaga, mi je bil zelo všeč in me ostali niso zanimali. Dodaten razlog je bila informacija prijateljice, ki je tudi bila kot prostovoljka v Sloveniji (Brežice). Z njene strani sem slišala samo dobre stvari o vaši državi.

Kakšna so bila tvoja pričakovanja pred prihodom?

Ko sem prišla v Slovenijo, so v Španiji vsi mislili, da odhajam direktno v vojno. To je bilo tudi zame smešno. Vsi smo pa mislili, da je vaša država revna in da je vse zelo poceni.

Kakšni so bili tvoji prvi vtisi, ko si prišla?

Na začetku je bila zame velika razlika v načinu življenja, ker prihajam iz velikega mesta. Tukaj je vse zelo mirno, vedno se lahko počutiš varno; tudi v Ljubljani. Ne vem, kako naj opišem ta občutek. In zame je osupljiva vaša narava, vedno, ko pogledam okoli, je vse zeleno in jeseni je rdeča barva dreves in grmičevja zares čudovita.

Kakšno je bilo tvoje delo v MC Podlaga oziroma kaj si delala?

V Podlagi sem pomagala pri organizaciji prireditev (plakati, delavnice ...) in organizirala tečaj španščine. Zame je bil to velik izziv. Poleti sem pomagala tudi pri varstvu otrok in pri tem zelo uživala.

Kako si zadovoljna s projektom EVS?

Pričakovala sem, da bom več delala z otroki, ampak ko sem videla, da ni tako, sem se poskušala vživeti v situacijo in pomagati, kjer se je dalo. Če sem iskrena, mi projekt ni bil najpomembnejši, ampak

moj odnos z ljudmi iz Sežane ... Kot sem večkrat rekla: "Počutim se kot "kraška punca"".

Kako se počutiš sedaj, ko je projekt koncu, par dni pred odhodom?

Resnica je, da sem malo žalostna, ker odhajam domov. To pa zato, ker se tu res dobro počutim in teh šest mesecev je prehitro minilo. Zelo bom pogrešala prijatelje, ljudi in samo mesto ...

Se še kdaj vrneš v Sežano?

Ne skrbite, "španska punca" se sigurno še kdaj vrne, Sežana ima posebno mesto v mojem srcu. Upam pa tudi, da me kdo obišče v Valladolidu, kamor ste vsi lepo vabljeni.

Bi nam za konec rada še kaj povedala?

Rada bi se zahvalila vsem, ki so olajšali in olepšali moje bivanje v Sežani (moja slovenska družina, delavci in sodelavci MC Podlaga ter Zavoda za šport in ostali ...). Rada bi tudi povabila vse mlade, da se udeležijo projekta EVS, ker je bila zame to ena od najpomembnejših izkušenj v življenju.

Mladinski center Podlaga je pri projektu sodeloval kot gostujoča organizacija. Med več kandidati smo izbrali prostovoljko Silvijo iz Španije. S projektom EVS smo bili zelo zadovoljni. Nekaj živčnosti je bilo čutiti le na začetku, saj je bil to naš prvi EVS projekt. Z aktivnostmi, ki jih je Silvia izvajala, smo bili zelo zadovoljni.

V prvem mesecu se je bolj privajala na sam prostor in okolje, spoznala delavce in sodelavce Podlage ter nam pomagala pri izvedbi programa. V poletnih mesecih je pomagala pri počitniškem varstvu otrok, se z njimi igrala in jih spremljala na izlete. Za oboje je bila izkušnja zelo zanimiva, saj se med seboj niso razumeli, vendar še vedno zelo dobro sodelovali in se navezali drug na drugega.

Potem se je začel poletni festival Mladifest, ki ga vsako poletje organiziramo skupaj s Klubom študentov Sežana. Silvia je skupaj z nami nastopila v vlogi organizatorja, organizirala je tudi delavnico izdelovanja nakita in sodelovala pri programu za otroke z raznimi delavnicami in družabnimi igrami. Poleg tega pa se je še aktivno udeleževala različnih tečajev in delavnic ter športnih iger. V Podlagi je delala predvsem za vikende, ko imamo različne prireditve (koncerti, predavanja, delavnice ...). Jeseni pa je začela z začetnim tečajem španščine, za katerega je bilo veliko zanimanja in je zato imela dve skupini.

Silvia je zelo odprta in preprosta oseba, tako da delati z njo ali biti preprosto njen prijatelj ni bil problem. Z njenim prihodom so se spremenile stvari tudi v sami Podlagi, v mladinski center je začelo zahajati več mladih in bolj smo postali sprejeti tudi med ljudmi v lokalni skupnosti.

Sam projekt je že takoj v začetku prerasel v nekaj več, saj smo v večini vzpostavili s Silvio prijateljski odnos in smo bili potem predvsem prijatelji in ne več samo sodelavci. Veliko smo se družili, hodili na kave, izlete, koncerte ... Ker je Sežana majhen kraj in predvsem zaradi njene osebnosti, so jo hitro sprejeli tudi ostali prebivalci. Veliko vlogo pri njenem dobrem počutju je imela tudi družina, pri kateri je stanovala, kjer ni imela le svoje sobe ter souporabe drugih prostorov, ampak so delovali kot prava družina (skupna kosila, izleti ...)

Proti koncu projekta je bilo čutiti kar nekaj slabe volje zaradi Silviinega odhoda domov, vendar nam je obljubila, da se v Sežano sigurno še vrne. Včasih jo kar malo pogrešamo, vendar imamo na srečo elektronsko pošto, po kateri si večkrat (najmanj enkrat tedensko:)) dopisujemo.

]

Prijazna ulica vabi

Marja Guček, Vesna Jauk
Avtor fotografij: Andrej Holcman

Problemi. Vsi jih poznamo. So predmet naših pogovorov na ulici ali ob kavi, v vrstah pred bančnimi ali občinskimi pulti, še največkrat pa se s problemom vred najdemo sami za mizo. Nekateri od njih so samo naši, drugi se tičejo nas vseh. In o teh govori ta prispevek. O problemih, s katerimi se redno srečujemo v našem mikrokozmosu, imenovanem Maribor.

S problemi se je poigral projekt Prijazna ulica, ki je svoj višek doživel konec septembra lanskega leta na lep sončen dan. Projekt je nastal ob finančni pomoči Evropske skupnosti in Nacionalne agencije Movit (ki sicer poudarjata, da vsebina projekta ne odraža njenega stališča in zato zanj nista odgovorni), zakuhala pa ga je skupnica študentov, ki jim ni vseeno za to, kar se dogaja okoli njih. Naveličanim ob dejstvu, da ljudje vse preveč "jamramo" in premalo naredimo, da bi se stanje spremenilo, se jim je porodila ideja - someščane direktno vprašati, kakšne probleme opažajo v svojem mestu, hkrati pa jih pozvati tudi k iskanju rešitev za njih.

Cilj projekta Prijazna ulica je bil sredi mesta postaviti t.i. poligon, v katerem bi predstavili nekaj značilnih mestnih problemov in nato vzpodbuditi prebivalce mesta Maribor, da sami predlagajo konkretne rešitve. Tako nam je po mesecih urejanja različnih dovoljenj uspelo postaviti velik bel "šotor", ki je bil razdeljen na devet manjših prostorov in v vsakem smo nato izpostavili enega izmed mariborskih problemov (izumiranje mestnega jedra, neurejenost pločnikov in t.i. peš cone v centru mesta, pobeg kreativnih in uspešnih ljudi iz Maribora, onesnaženost Drave in okoliških gozdov, brezposelnost mladih, rjasta občinska oblast, zapiranje malih trgovin v mestu ...), ki so jih predlagali kar Mariborčani

sami. Obiskovalci poligona so nato imeli možnost v vsaki sobi (ki je bila kreativno opremljena v duhu posameznega izpostavljenega problema) izraziti svoje mnenje glede določenega problema ter zanj predlagati konkretne rešitve. Podane rešitve (ki jih je bilo ogromno) smo nato predstavili v obliki knjižice, ki so jo prejele vse ustanove, katerih se omenjeni problemi ter predlagane rešitve dotikajo.

In kaj smo ugotovili? Da je problemov v mestu ogromno, vendar je tudi rešitev dosti. Mariborčani torej nismo le pasivni nergači, ampak tudi razmišljamo - vsaj nekateri med nami. Mi smo uspeli zbrati nekaj dobrih predlogov za boljši in lepši Maribor, sedaj so pa na potezi vsi, ki se jih izpostavljeni problemi in problemčki tičejo. To pomeni tudi mi. Tudi sami moramo prevzeti del odgovornosti za stanje, s katerim smo tako nezadovoljni. Dejstvo je, da se npr. problem onesnaženosti mesta začne pri posamezniku. Isto velja za vso nestrpnost, neprijaznost, pomanjkanje komunikacije ter odtujenost, ki jo srečujemo na vsakem koraku. Glede tega pa lahko kaj narediš tudi ti, mar ne?!

]

Poletna šola medkulturnega učenja

Tina Cigler
Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto

Biti to, kar si, je zelo enostavno.

Opazovati nekoga, ki je drugačen od tebe, je zanimivo. Z njim sodelovati in si ne prihajati navzkriž, pa je tisto, čemur strokovnjaki pravijo strpen medkulturni dialog. V praksi ga recimo prepoznate po tem, da v skupini mladih, ki se v juliju zbere na Poletni šoli medkulturnega učenja v Novem mestu, slišite Kosovčane prepevati srbske pesmi, vidite Nemce plesati bosansko kolo in Srbe šivati italijanske lutke, slišite Slovence, ki se trudijo ujeti črnogorski naglas in Črnogorce, ki pojejo španske pesmi ... In pri tem se vsem skupaj to zdi samoumevno in zabavno.

Človek je že od rojstva vpet v kolesje svoje kulture. Dežela, kjer živi; igre, ki jih igra; zgodbe, ki jih poslušajo kot otrok; hrana, ki jo je; pesmi, ki jih bere; in Bog, v katerega veruje; vse to je kultura, ki mu kot zbir

vrednot, navad, norm, jezika, glasbe in zgodovine določa okvir, v katerem živi, in pravila, po katerih se obnaša. Zdi se mu "prava" in "normalna". Dokler ostaja znotraj njenih meja, tako razmišljanje

ne povzroča težav. V današnji dobi velike mobilnosti, preseljevanja in integracij pa je ostajanje znotraj meja svoje kulture postalo precej nemogoče - česar se še posebej zavedamo v Novem mestu, ki je zaradi svoje geografske in gospodarske lege središče mnogih kultur.

Monokulturna okolja so postala redkost

Novo mesto je že 400 let dom številnih Romov. Leta 1992 je vanj pljusnil val beguncev s Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Nekoliko kasneje še s Kosova, od koder za boljšim zaslužkom prihajajo družine še danes. Revoz generira stalno zalogo Francozov, vrhunski športni klubi igralce z vseh vetrov, gostinska ponudba Kitajce, nezanimljivo je tudi bližina južne meje. Ni naključje, da se je Poletna šola medkulturnega učenja rodila prav tu. Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, ki je leta 1992 v svoje poslanstvo zapisalo promocijo vrednot solidarnosti, strpnosti in medkulturnega dialoga, se zaveda, da nelagodnemu trku različnih kulturnih svetov botrujeta pomanjkljivo znanje in premalo izkušenj z "drugačnostjo". Poletna šola medkulturnega učenja je že deset let učinkovito zdravilo - tako za mlade, ki se je udeležijo, kot za lokalno skupnost, ki prek medijev in različnih kulturnih dogodkov doživlja njene učinke.

Recept je preprost ...

... vzamete 50 mladih iz različnih držav in jih deset dni pustite skupaj na Srednji kmetijski šoli Grm v Novem mestu. Seveda vzamete polnoletno mladino, ki v svojih domačih okoljih deluje v različnih nevladnih prostovoljskih organizacijah. In seveda ji ponudite kakovosten okvir, znotraj katerega sama ustvarja program. Rečete ji, denimo, naj pripravi multinacionalno lutkarsko, plesno in glasbeno predstavo za novomeško javnost, ali pa pripravi program ustvarjalnih delavnic za otroke v medkulturnih okoljih, ali pa s prostovoljnim delom nudi pomoč lokalni skupnosti in podobno. Nato počakate, da se mladina dobro premeša, kar ji omogoči boljše vzajemno plemenitenje z novimi idejami in znanji. Aktivno skupinsko delo nujno zahteva čimprejšnjo vzpostavitev spoštovanja razlik, ne glede na to, ali so posledica kulture, vere, etničnega izvora, spolne usmerjenosti,

družbene pozicije, sposobnosti ali nezmožnosti. In čeprav se vsem vpletenim zdi, da so cilj končni rezultati, je v resnici cilj pravzaprav sama pot. Na njej sodelujoči podzavestno opazujejo drugačne od sebe, se od njih učijo in začenejo razumeti, da razlike niso ovira, temveč nujen element, ki pripomore k inovativnosti in pestrosti končnega rezultata. Za mnoge je Poletna šola prva pozitivna izkušnja sobivanja različnih kultur, kjer odpadajo stereotipi in predsodki in kjer si s prevzemanjem vloge aktivnih državljanov in državljanov mladi krepijo zdravo samozavest.

Rezultati so osupljivi ...

Vsako leto znova ugotavljamo, da je bila tokratna poletna šola najboljša. Nekje med procesom se izkaže, da udeleženci premorejo nešteto znanj, ki so jih pripravljene deliti z drugimi, in tako se poleg osnovne začrtane dopoldanske poti razvije še mnogo drugih - kar tako, za zabavo. Nekdo odlično masira - in imamo delavnico masaže! Drugi se spozna na ličenje - in imamo delavnico ličenja! In tako se zgodi, da so med udeleženci nadarjeni kiparji, poeti, trebušni plesalci, tolkalci, frizerji, športniki, zato so popoldnevi rezervirani za njihove prostočasne delavnice. Kljub temu zvečer vsi najdejo dovolj energije za preobrazbo v turistične vodiče, zgodovinarje in domiselne ambasadorje svojih držav, saj se vsak večer predstavi po ena država udeleženka. Slovenija se vedno potrudi in namesto skozi projekcije fotografij na steno in kuhanjem tradicionalnih jedi svoje lepote predstavi z enodnevnim potovanjem po poteh naravne in kulturne dediščine Novega mesta in širše Dolenjske, kar vedno povzroči mnogo navdušenih vzdihov.

Dan potem

Pridobljena znanja in veščine udeleženci še v času Poletne šole preskušajo na terenu, bodisi z ustvarjalnimi delavnicami za otroke Romov, tujcev in domačinov bodisi s koncerti in predstavami za javnost bodisi s prostovoljnimi akcijami. Nemalo zatem pa, ko se vrnejo v svoja domača okolja in poprimajo za delo, navdušeno sporočajo, kako se v skladu z njihovim spremenjenim odnosom do sveta spreminjajo tudi njihove izkušnje - stvari se menda zdijo nekako lepše in kaže, da je za spremembo zaslužen vsak sam.]

Projekt mladinskih pobud "A je to ..."

Andreja Hribernik

Če ste ob samem naslovu dobili asociacijo na animirani filmček izpred let, v katerem nastopata super nerodna glavna junaka, potem niste na pravi poti, da ugotovite, za kaj se pri tej akciji gre. Skupno z omenjenima junakoma pa ima projekt "A je to ..." le to, da je rezultat neznan oziroma na začetku nedoločljiv in da predpostavlja veliko domišljije.

Kaj je to?

Projekt "A je to ..." je bil ekološko-umetniški projekt mladinskih pobud, torej Akcije 3, ki spada v okvir programa MLADINA. Izvajali smo ga mladi iz Radelj ob Dravi v okviru Ljudske univerze Radlje. S tem projektom smo želeli opozoriti na probleme v neposrednem okolju - probleme z materialno prenasitostjo in brezvestnim odmetavanjem še uporabnih stvari. Ekološko plat projekta je predstavljalo zbiranje odpadnega pohištva in drugega materiala (aparatur, avtomobilskih delov ...), umetniško plat pa predelava izbranih odpadnih kosov. S tem pa ni šlo za klasično restavriranje, ampak za kreativno predelavo.

Projekt "A je to ..." je potekal 5 mesecev, od 1. julija do 1. decembra 2004. Najprej smo se aktivno lotili zbiralne akcije. S plakati, letaki in sredstvi javnega obveščanja smo obvestili prebivalstvo o zbiralni akciji kosovnega materiala. V sodelovanju s Komunalnim podjetjem Radlje smo dobili na razpolago tudi kontejner za kosovni odpad, ki ga res nismo mogli uporabiti. Ker je zbiralno mesto postalo atraktivno tudi za tiste, ki so v njem videli možnost, da se znebijo stvari, ki jih dejansko še pri projektu ni bilo možno uporabiti, kot so npr. preperle avtomobilske gume, smo se odločili za nov pristop. Določene odpadne kose in pohištvo smo šli iskat na dom. Ta slednja metoda se je pokazala kot veliko bolj učinkovita. Lokalna skupnost je bila vključena v največji meri s

procesom zbiranja starega pohištva, prav tako pa z interaktivnimi razstavami in delovnimi akcijami. Mnogi so prispevali še zelo dobro ohranjene kose pohištva, mnogi, tudi ne neposredno udeleženi, so pomagali pri zbiralni akciji. Tekom projekta so nastale zanimive stvari, od omar, ki nimajo polic od znotraj, ampak od zunaj, pojočih stolov z integrirano CD komponento in zvočniki, kavča s senčnikom, do pojoče in svetleče 'kante', kolesa sreče, vrteče mize itd.

Te vrste projekta smo se lotili zato, ker je sama narava dela usmerjena k samoiniciativnosti, saj je bil način izdelave predmetov popolnoma prepuščen posameznikom, prav tako je bila velika svoboda glede terminov dela. Projekt je v veliki meri doprinesel k večji stopnji integracije mladih v lokalno skupnost in k pridobivanju novih znanj. Konkretno pa je projekt pomenil tudi druženje mladih z različnimi interesi in znanji. Poleg tega, da so posamezniki imeli možnost individualnih terminov dela, pa smo v sklopu projekta organizirali tudi več "interaktivnih razstav". Tako smo poimenovali delovne akcije, ki pa so bile poleg dela namenjene predvsem druženju. Prav tako smo mladi pri tistih, ki niso bili neposredno vključeni v projekt, skušali vzbuditi zanimanje za projekt. To so bili naključni mimoidoči in tisti, ki so na mesto dogajanja prišli iz čiste radovednosti. Tekom projekta se je delu priključilo več posameznikov, nekateri so ostali, nekateri pa so hoteli samo videti, če znajo delati z žago in kladivom. Projekt nam je poleg vidnih rezultatov - izdelkov in mnogo praktičnega znanja - prinesel tudi stvari, ki jih nismo pričakovali, kot so nova spoznanja o sebi in drugih in ugotovitev, da začetek vprašanja "A je to ..." nudi mnogo nadaljevanj.]

Mnenje lokalne skupnosti o projektu "A je to ..."

Občina Radlje ob Dravi

Radlje ob Dravi je majhna občina, ki se srečuje z zelo podobnimi problemi kot druge občine podobnega obsega in gospodarskega stanja. Zavedamo se, da je bilo vprašanje mladine, njihovih aktivnosti in organiziranosti vedno problem. Na žalost mladinska dejavnost v preteklosti nekako ni zaživela. Nadejamo se, da se stanje spreminja.

Iz zgoraj navedenih razlogov smo zelo pozdravili akcijo "A je to ...". Ta projekt mladinskih pobud smo skušali v vseh pogledih podpirati in s tem pomagati mladini. Verjamemo, da kjer je volja, je moč in mladi so dejansko dokazali, da ta rek drži. Projekt "A je to ..." je potekal v poletnih mesecih in še daleč v jesen. Na prvi pogled so se mladi lotili nekoliko nenavadnega ustvarjanja novih predmetov, vendar se je tovrstno delo pokazalo kot zelo ustvarjalno. Menimo, da je bila javnost dobro obveščena o projektu, kar dokazujejo tudi rezultati zbiralne akcije kosovnega odpadnega materiala in raznih predmetov. Ob posebnih delovnih sobotah pa so tudi s plakati pozivali druge občane, da se jim pridružijo pri delu, pri predelavi predmetov. Menimo, da je delo potekalo v zelo pozitivni smeri, saj se je sprva majhna skupina pobudnikov večala. Zelo zanimivi so bili tudi predmeti, ki so nastajali v procesu dela in so bili proti koncu projekta razstavljeni v centru Radelj. Zelo pomembno je dejstvo, da]

so mladi s projektom opozarjali tudi na ekološko problematiko odpada, saj se nekateri še ne zavedajo resnosti problema. Kot odgovorna lokalna skupnost si želimo, da bi bila ekološka ozaveščenost med osprednjimi temami v naši občini.

Lokalna skupnost se zaveda dejstva, da s tem projektom ni mogoče v nekaj mesecih spremeniti stanja v kraju, vendar pa menimo, da gre proces v zelo pozitivno smer. Mladi so s tem projektom dokazali, da mislijo resno in da so sposobni marsikaj. Projekt so izvajali znotraj Ljudske univerze. Zelo pozdravljamo tovrstne projekte še v prihodnosti, saj menimo, da je izvajanje takšnih in podobnih projektov zelo pozivno iz več razlogov:

- prvi razlog je gotovo mladinska dejavnost, ki mlade motivira za drugačno preživljanje prostega časa,
- kot drugo ne smemo pozabiti dejstva, da mladinska aktivnost zelo popestri dogajanje v kraju,
- zelo pomembna pa je gotovo tudi ogromna količina znanja, ki so si ga mladi pridobili, in ki je lahko samo pozitivno za celotno okolico.

V prihodnosti upamo, da bodo mladi izvajali še več tovrstnih projektov in da bomo skupaj z dobrim sodelovanjem doprinesli k večji kvaliteti življenja v domačem kraju.

Evropa v Krškem

Petra Jagrič, Tom Gomizelj

V Društvu zaveznikov mehkega pristanka (www.drustvo-dzmp.si) smo v zadnjih treh letih v okviru Programa Evropske skupnosti MLADINA izvedli različne projekte (predvsem s področja medijev), s katerimi smo veliko pridobili predvsem udeleženci sami, imajo pa tudi velik vpliv na skupnost. Še posebej se nam zdi pomembno, da nam ti projekti omogočajo aktivno participacijo skozi medije, saj so izvrstna možnost za izražanje lastnih (tudi kritičnih) mnenj, stališč, pogledov ... in s tem sooblikovati družbo, v kateri živimo.

Začeli smo leta 2002 s projektom mladinske pobude "Mladinska televizija", v kateri smo se udeleženci preko različnih izobraževanj usposobili za samostojno ustvarjanje mladinskih televizijskih oddaj. Od takrat pripravljamo redno, mesečno mladinsko oddajo, ki vsebuje reportaže in TV prispevke, v katerih predstavljamo različne mladinske programe, projekte, kulturne dogodke, posamezne mlade ustvarjalce, aktiviste in na ta način informiramo ostale mlade ter širšo populacijo. Običajno so tovrstne teme

v "mainstream" (vplivnejših, glavnih) medijih dokaj zanemarjene, zato je še toliko bolj pomembno, da so poleg javnih projekcij po mladinskih klubih in centrih prispevki objavljeni na televiziji. Poleg "mladinskih" tem obravnavamo tudi problematiko robnih družbenih skupin, med drugim smo posneli nekaj dokumentarnih prispevkov o vsakdanjem življenju in kulturi Romov. Poleg boljšega informiranja mladih in ostale populacije o konkretnih zadevah smo s tem sprožili tudi razmišljanja in razprave o posameznih obravnavanih temah, kar gotovo vpliva na odnos večinske populacije do nas mladih in problematike robnih družbenih skupin.

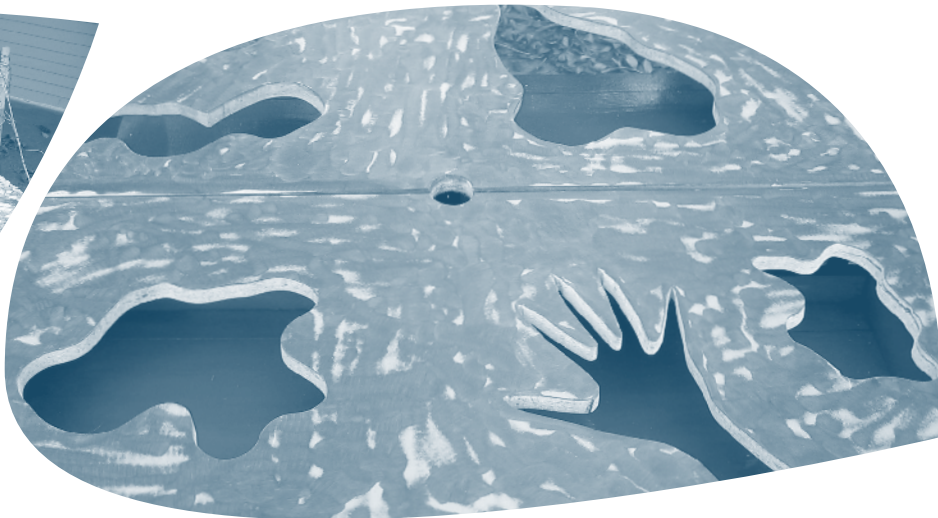
Projektu so se postopoma pridružili novi prostovoljci in prostovoljke, leto kasneje pa smo pridobljeno znanje in izkušnje nadgradili še s projektom mreženja "Youth television goes international", v katerem smo sodelovali s partnerji iz Avstrije. Poleg skupnih delavnic in projekcij v Avstriji in Sloveniji smo v mladinskih oddajah na lokalni televiziji v

Krškem in Brežicah prikazali prispevke, ki so nastali v Avstriji in osvetlili življenje in poglede tamkajšnjih mladih ljudi. Prav tako smo na projekcijah v Gradcu in na Koroškem skozi kratke dokumentarne filme predstavili našo realnost.

Skupno evropsko realnost pa tukajšnji skupnosti približujemo tudi preko programa EVS. Do sedaj smo gostili tri prostovoljke iz Francije in Španije, ki so oz. še vedno aktivno sodelujejo v ekipi Mladinske televizije. S svojim udejstvovanjem pri snemanju dokumentarnih filmov in TV oddaj dodajajo mednarodno, evropsko dimenzijo in nekoliko drugačen pogled na tukajšnjo realnost. Z ustvarjanjem informativnih prispevkov in rednim pojavljanjem prostovoljk na televiziji smo tukajšnji mladi publiki približali program Evropske prostovoljne službe ter jim predstavili možnosti sodelovanja, ki jih imajo tudi sami. Prostovoljka Ana je pripravila tudi serijo dokumentarnih prispevkov, v katerih predstavlja prostovoljke in prostovoljce iz različnih evropskih držav, ki trenutno opravljajo prostovoljno delo v različnih krajih po Sloveniji. Poleg dela v različnih projektih jo zanimajo predvsem njihove izkušnje, vtisi in pogledi na tukajšnjo kulturo, ljudi, običaje ...

Poleg mladinske televizije prostovoljke sodelujejo tudi v ostalih projektih, ki imajo korist za skupnost. Na otroškem parlamentu smo mladim parlamentarcem in parlamentarkam predstavili program EVS, na različnih osnovnih šolah v Posavju sta Maria in Ana pripravili delavnice, v katerih sta otrokom predstavili svoji državi ter njihovo kulturo. Vsak teden je v Klubu DZMP potekal tečaj španskega jezika, nekaj časa pa tudi francoščine. Evropske prostovoljke v DZMP pomagajo manj izkušenim mladim sodelavcem pri delu s snemalno in montažno opremo, jim svetujejo pri delu in jih skupaj z ostalimi mentorji učijo filmskega jezika. Ana je bila tudi mentorica deklamacij, ki so za prireditev ob Svetovnem dnevu Romov več mesecev pripravljale plesno točko in odplesale flamenko.

Marsikateremu od otrok oz. mladih je tovrstno sodelovanje prvi konkretnější stik s tujci, kar pa je prav gotovo pomembna izkušnja in prispevek na poti k odprtejši družbi, v kateri nam pogled seže tudi preko lokalnih meja.]

RESOURCE CENTRE za mladinske pobude!

Henar Conde
Co-ordinator SALTO-YOUTH, Youth Initiatives Resource Center
E-mail: henar@salto-youth.net

Kaj so SALTO RESOURCE centri?

SALTO-YOUTH (Support, Advanced Learning & Training Opportunities) je mreža osmih (8) Resource Centrov ustanovljenih s strani Evropske Komisije, katerih namen je spodbujati izboljšanje kvalitete projektov v okviru programa MLADINA. SALTO-YOUTH zagotavlja informacije, informacijski material in organizira usposabljanja in seminarje za iskanje partnerskih organizacij z namenom podpirati mlade, mladinske delavce, mladinske organizacije in vse ostale akterje, kakorkoli vključene v mladinsko delo v okviru programa MLADINA in tudi širše. Za več informacij o različnih SALTO-YOUTH Resource Centrih in različnih možnostih za usposabljanja prosimo obiščite spletno stran: <http://www.salto-youth.net>

Kaj počne SALTO za mladinske pobude?

S pomočjo Akcije 3 programa MLADINA lahko mladi v starosti od 15 do 25 let razvijajo projekte mladinskih pobud v okviru njihovih lokalnih skupnosti ali pa projekte mreženja v sodelovanju z mladimi iz drugih Evropskih držav. SALTO ZA MLADINSKE POBUDE zagotavlja informacije, informacijski material in organizira usposabljanja povezana z mladinskimi pobudami.

- **Podpora:** SALTO ponuja mladim promotorjem projektov, mladinskim voditeljem, mladinskim delavcem in vsem, ki bi radi izvedeli več o mladinskih pobudah, tako na lokalni kot tudi na evropski ravni.
- **Informacijski material:** SALTO razvija metodološka orodja za pomoč pri izvajanju mladinskih pobud, kot npr. za razumevanje evropske dimenzije v lokalnih projektih ali o pomenu projektov mreženja v okviru Akcije 3 idr.

- **Usposabljanja:** SALTO z namenom seznanjanja in utrjevanja ključnih momentov mladinskih pobud organizirana usposabljanja za iskanje partnerskih organizacij, spoznavanje projektnega managementa in vodenje projektov, usposabljanje za voditelje kot tudi razvija pedagoške materiale.

Toda... kaj lahko SALTO za mladinske pobude ponudi meni?

1. EVROPSKA USPOSABLJANJA: za razvoj projektov, učenje in izmenjavo metod dela ali za razvoj skupnih orodij, metod ... Do sedaj so bili razviti štirje moduli usposabljanja:

GET IN NET – tematski seminar za iskanje partnerskih organizacij za razvoj projektov mreženja v okviru Akcije 3.

WORK IN NET – usposabljanje o projektne managementu za projekte mreženja, ki združuje skupine partnerjev z namenom, da le ti osnujejo konkretne projekte mreženja.

PEER2PEER – usposabljanje za voditelje, ki združuje mlade z izkušnjami na lokalni ravni z namenom, da obogatijo in okrepijo svoja znanja, spretnosti in sposobnosti, s katerimi bodo lahko nudili podporo drugim mladinskim pobudam.

COACH2COACH – usposabljanje za krepitev vodstvenih sposobnosti, ki združuje profesionalne mladinske delavce z namenom izmenjave dosedanjih izkušenj, znanj in spretnosti v metodah dela z mladimi in oblikovanje novih skupnih metod, orodij.

Za več informacij prosimo obiščite spletno stran <http://www.salto-youth.net/A3courses/>

2. ISKANJE PARTNERJEV: od lokalnega projekta do evropskega mreženja Posebej z namenom spodbujanja iskanja partnerjev za projekte mreženja je bila vzpostavljena baza lokalnih

mladinskih pobud v Evropi. Baza je dostopna na <http://www.salto-youth.net/A3compendium/> ali kot CD-rom, dosegljiv na vašo željo s preprostim zahtevkom, ki ga pošljete na youthinitiatives@salto-youth.net. Partnerje za projekte mreženja lahko iščete tudi s pomočjo spletne strani SALTO-YOUTH <http://www.salto-youth.net/partner-requests/>. To je tudi priložnost za vas, da spoznate evropske skupine mladih, ki so zainteresirane za vzpostavitev projekta mreženja na konkretno temo, kot tudi da predstavite svojo idejo za projekt in kontaktne informacije na svetovnem spletu.

3. PUBLIKACIJE: 'Youth in action 3!' revija in časopis

1. 'Youth in action 3!' revija: je dosegljiva na spletni strani <http://www.salto-youth.net/A3publication> ali po naročilu na youthinitiatives@salto-youth.net. V tem časopisu, ki izide dvakrat letno, boste spoznali izkušnje mladih, ki so izvedli projekte mladinske pobude, seznanili se boste s konkretnimi primeri usposabljanj in seminarjev namenjenih mladinskim pobudam, dobili boste ideje in namige, kako razviti vaš projekt in še mnogo drugega. V kolikor bi želeli tudi sami napisati prispevek o vplivu vaše pobude na lokalni ravni, o vaših osebnih izkušnjah, ki ste jih pridobili z razvojem konkretnega projekta, nas prosim sporočite!

2. Časopis: Naročite se na SALTO-YOUTH časopis na spletni strani <http://www.salto-youth.net/newsletter> Redno vas bo obveščal z najnovejšimi informacijami o obstoječih evropskih seminarjih in usposabljanjih kot tudi z razvojem novih pedagoških gradiv ali publikacij, dosegljivih na spletu: nova orodja, nove spletne strani ...

Želim izvedeti več! Na koga naj se obrnem?

Trenutno na SALTO Resource Centre ZA MLADINSKE POBUDE v Bruslju delava Henar Conde in Patricia Brulefert. Lahko nama pišete na naslov youthinitiatives@salto-youth.net SALTO-YOUTH na uslugo!!!

Nova sestava selekcijskega odbora

Selekcijski odbor je v vsaki Nacionalni agenciji programa MLADINA telo, ki sprejema odločitve v zvezi s sprejemom projektov v program MLADINA in s tem dodelitvijo pravice do uporabe sredstev iz programa MLADINA. Sestavo selekcijskega odbora v Sloveniji imenuje Urad RS za MLADINO, odločitve selekcijskega odbora pa so dokončne. Selekcijski odbor za prijavn rok 2005 – R3 in za nadaljnje roke sestavljajo predstavniki in predstavnice naslednjih institucij oziroma organizacij: Urad RS za mladino; Mladinski svet Slovenije; Skupnost občin Slovenije; Združenje občin Slovenije; Mladinska mreža MaMa in predstavnik Mladinskih svetov lokalnih skupnosti.

Glede na to, da večina članov selekcijskega odbora lahko tudi sami nastopajo kot prijavitelji oziroma so s številnimi prijavitelji interesno ali upravljalno povezani, bo posebna pozornost pri delu selekcijskega odbora namenjena spoštovanju načel preprečevanja nasprotij interesa. Že sama razširitev sestave iz tričlanske v šestčlanski odbor je del sistemskega preprečevanja nasprotij interesov, istočasno pa razširitev nakazuje tudi osrednjo prioriteto programa MLADINA, to je podpora projektom skupin mladih oziroma mladinskih organizacij na lokalnih ravneh ter njihovo povezovanje oziroma umeščanje v razvoj mladinskega dela in mladinske politike na občinskih ravneh v Sloveniji.

Uporaba sredstev iz programa MLADINA

	2002	2003	2004	2005 [R1 in R2]
Število vseh prejetih prošenj	114	119	183	109
Število sprejetih projektov	83	85	145	66
Obseg razpoložljivih sredstev	510.247	546.317	1.092.635	1.487.928
Obseg dodeljenih sredstev	476.014	542.190	939.781	624.170
Izkoristek sredstev	93,3 %	99,2 %	86,0 %	---

Podrobnejši pregled uporabe sredstev v letu 2004:

V programskem letu 2004 so bila razpoložljiva sredstva uporabljena 86 %, kar ocenjujemo kot dobro glede na to, da se je obseg razpoložljivih sredstev povečal za 100 % glede na predhodno leto, obseg dodeljenih sredstev pa se je povečal za 73 % glede na leto poprej. Razpoložljiva sredstva v Akciji Evropska prostovoljna služba so se glede na predhodno leto povečala za 250 %, v akciji Mladinske izmenjave pa je povečanje razpoložljivih sredstev znašalo 80 % glede na predhodno leto. Stanje izkoristka sredstev je zelo različno po akcijah:

	Mladinske izmenjave	Evropska prostovoljna služba	Mladinske pobude in vložek v prihodnost	Podporne aktivnosti (5.1.1)	Projekti čezmejnega sodelovanja	Projekti s partnerskimi državami
Sredstva na razpolago*	305.141	327.838	118.034	55.170	104.400	119.402
Dodeljena sredstva	336.854	218.548	88.214	57.367	53.478	118.320
Izkoristek sredstev	110,4 %	66,6 %	74,7 %	103,6 %	51,2 %	99,1 %

* Pred realokacijo sredstev med akcijami

Največ nedodeljenih sredstev je ostalo v akciji **Evropska prostovoljna služba** kljub ogromnemu povečanju števila sprejetih projektov ter aktivnostih, ki jih je mogoče podpreti v okviru **sredstev Čezmejnega sodelovanja**. Malo povpraševanja je bilo tudi za projekte Vložka v prihodnost, do katerih so upravičeni le bivši prostovoljci EVS. Največ povpraševanja je še vedno za skupinske aktivnosti, torej mladinske izmenjave s programskimi državami in partnerskimi državami ter mladinske pobude, kjer povpraševanje presega razpoložljiva sredstva.

V letu 2005 se je skupni obseg razpoložljivih sredstev povečal za 36 % glede na predhodnje leto. Nadaljuje se trend izrednega zanimanja za mladinske izmenjave, kjer je na dveh izmed petih prijavnih rokov v letu 2005 dodeljeno 75,0 % vseh razpoložljivih sredstev.

Spremembe osebja v Nacionalni agenciji

V novembru 2004 smo se poslovili od BARBARE ZUPAN, ki je stopila na pot državne uradnice, v Nacionalni agenciji pa jo je nadomestila MATEJA DEMŠAR. V začetku marca 2005 smo se poslovili od SILVIJE KIREVSKI in MANCE TURK, ki si svojo nadaljnjo pot utirata v Bruslju, med nami pa smo pozdravili SABINO RAJGELJ in TINKARO BIZJAK ZUPANC.

Usposabljanje in srečanja v okviru evropske prostovoljne službe

Z odločitvijo selekcijskega odbora se je zaključil postopek izbire zunanjega izvajalca obveznih usposabljanj in srečanj v okviru izvajanja Evropske prostovoljne službe, in sicer je bil za izvajalca v letu 2005 izbran Mladinski svet Slovenije, ki je za namen načrtovanja in spremljanja teh usposabljanj oblikoval usmerjevalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki in predstavnice naslednjih organizacij: Zveza tabornikov Slovenije, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, Mladinsko društvo Interes, YHD, Mladinski center Brežice, Mladinski svet Ljubljana, Mladinski ceh.

Usposabljanja in srečanja bodo potekala v naslednjih terminih:

TIP A (Pred odhodom)		TIP B (Ob prihodu)		TIP C (Sredinsko srečanje)	
1.	20. - 22. 04. 2005	1.	14. - 18. 06. 2005	1.	20. - 22. 04. 2005
2.	28. - 30. 06. 2005	2.	04. - 08. 10. 2005	2.	21. - 23. 06. 2005
3.	30. 08. - 01. 09. 2005	3.	28. 02. - 04. 03. 2006	3.	18. - 20. 10. 2005
4.	30. 11. - 02. 12. 2005			4.	21. - 23. 02. 2006
5.	31. 01. - 02. 02. 2006				

Podporne aktivnosti v letu 2005

Nacionalna agencija programa MLADINA pripravlja naslednje podporne aktivnosti v Sloveniji v letu 2005, ki so na voljo vsem, še posebno pa tistim, ki do sedaj niso sodelovali v programu MLADINA.

Predvideni datumi		
22.-24. september 2005	12.-16. oktober 2005	16. -20. november 2005
Nacionalni tečaj usposabljanja za mentorje v gostiteljskih EVS organizacijah. Usposabljanje je namenjeno vsem organizacijam, ki v letu 2005 gostijo ali bodo gostile prostovoljce preko programa MLADINA ter organizacijam, ki želijo razvijati projekte Evropske prostovoljne službe v prihodnosti in še niso predložile predloga gostiteljstva EVS prostovoljcev za pridobitev statusa gostiteljske organizacije pri programu MLADINA.	"MAKE EVS" mednarodni seminar namenjen vsem, ki se želijo podrobneje spoznati z Evropsko prostovoljno službo ter v okviru EVS začeti svojo pot kot pošiljajoča ali gostiteljska EVS organizacija.	"LET'S ACT EUROPEAN" mednarodni seminar za oblikovanje partnerstev, ki naj spodbudi tudi razvoj kvalitetnih projektov mladinskih izmenjav, še posebej za lokalne skupine mladih iz regij s podpovprečnim številom do sedaj izpeljanih projektov mladinskih izmenjav.

Več informacij o najavljenih aktivnostih ali o podpornih aktivnostih v tujini boste pridobili preko e-novic, za katere se lahko prijavite na naših spletnih straneh.

Top lista upravičencev programa MLADINA v Sloveniji

Obseg sredstev, ki so bila do sedaj dodeljena na uporabo petim največjim upravičencem v petletnem obdobju izvajanja programa MLADINA v Sloveniji:

Upravičenec	Število predlaganih projektov	Število sprejetih projektov	Dodeljena sredstva v EUR
Zavod Voluntariat, Ljubljana	36	27	108.571
Društvo zaveznikov mehkega pristanka, Krško	15	14	108.467
Javni zavod Mladinski center Brežice, Brežice	21	16	84.915
Zavod TIN, Ljubljana	24	24	75.972
Društvo za razvijanje prostovoljnega dela, Novo mesto	8	7	68.113